AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳՆԱՆԻՔ
ՍԻՒՐԻՈ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ازتـــاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՇԱԲԱԹ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 4 1933

ԶԵՌՔԸ ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Ջ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բնել բերթիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրներէ չեն վերադարձուիր | Թիւ 241 (818)

ՊԼՅՈՒԹԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍԱՒ ԵՐԿՈՒ ՀԱԶԱՐ ՈՍԿԻԻ ՍՕՓՕՆԻ-ՎԷ-ՔԻԻԻՄԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ԱՆՓՈՓՈԽ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

"ՍՔԱՆՉԵԼԻ ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ,,

Վրանաքաղաքի աղէտին ականատես արաբ խմբագրի մը խօսքերէն քաղած ենք մեր այսօրուան խորագիրը։ «Մարդկայնօրէն անըմբռնելի է — կը շարունակէ պատմել օտար խմբագիրը — կնայլ սեփական տանդ, ստեղծած միջոցներուդ աւերման դիմաց ու հանդարտ, պաղարիւնութեամբ ձեռքերը գրպաններուն մէջ փիլիսոփայօրէն բախտի խաղերուն մասին խորհրդածութիւններ ընել։ Մենք հանդիպեցանք այդպիսիներու։ Տեսանք կիներ, մամիկներ, երիտասարդներ, որոնք տենդագին լծուած էին վերմակ մը աւելի ազատելու համար։ Հայ պատանիներու օգնութեան խումբեր, որոնք կրակներու մէջ կը նետուէին իրենց ազգակիցներու օգնութեան հասնելու։ Բայց ոչ մէկ ճիչ ափսոսանքի, անէծքի և յուսահատութեան ոչ մէկ ակռակրակ, ոչ մէկ անօգուտ աղաղատանք ու լաց, ա՛հ, «սքանչելի այս ժողովուրդը»։

Ձպիտի զարմանար այս սրտցաւ օտարականը եթէ մօտէն ծանօթ ըլլար մեր ժողովուրդի դարաւոր պատմութեան։ Արդարև ի՞նչ է եղած մեր անցեալը, եթէ ոչ կռիւ ու պայքար, կռիւ՝ իր լոյսի սիրած մեր անցեալը, եթէ ոչ կռիւ ու պայքար, կռիւ՝ իր լոյսի սիրած քայլերը խափանողներու դէմ, պայքար՝ թշնամիներու և բնական աղէտներու առաջացուցած աւերին դէմ։ Հայ ցեղի տոկունութիւնը, ճիշդ է վեր է մարդկայնօրէն ամէն սահմանագծումէ։ Ոչ մէկ ժողովուրդ չպիտի դիմանար մեր դարաւոր պայմաններուն, ինչպէս չատերն են անհետացեր մեր քալած ճամբուն կէսը չհասած տակաւին։

Ու այդ կռիւն ու պայքարը հայ ցեղը տարած է համբերատար քայլերով, հազար անգամ քանդուածը կրկին է շինած, ժոխերներու մէջէն յարութիւն է առած չարունակ՝ հրաշք թռչունին նման, ու միշտ իր ոտքերը հազիւ թոթուած աւերակներու փոշիէն նետուած իր ցեղային երազներուն առաջնորդող արիւնոտ ճամբուն գիրկը։ Ա՛հ, տակաւին չէ ուսումնասիրուած այս ցեղի արեղծուածային պատմութիւնը, երբին վերլուծման չէ ենթարկուած անոր բացառիկ ընդունակութիւնները, չէ թափանցուած անոր հոգեկան կառուցուածքի նրբին խաւերուն։ Աւիւթ աւիւթ ժարդիկ բաւականացած են հիացման կամ պարսաւանքի բացականչութիւններ արձանագրելու միայն չէ՛ ճանչցուած, չէ գնահատուած, չէ կշռուած հայ ցեղի լոյս առաքելութիւնը արեւելքի դարաւոր պատմութեան մէջ։

Միայն արուակարգ յաջողութիւններն է որ ի վիճակի կը դարձնէ ժողովուրդ մը դիմագրելու անհամար փորձանքներու։ Հակառակ խութերու և գահավէժներու ես պիտի ապրիմ կ'ըսէ ցեղը, պիտի շարունակեմ իմ դոյութիւնը, այն հաստատ, յամառ և կուռ հաւատքով որ օր մը վերջ պիտի գտնէ ամէն տառապանք ու ես իմ նպատակիս բարձունքին հիացումով թղթատեմ անցնող սերունդներու հրաշագործ կեանքը։

Այս խօսքերը, արտասանուած դաբերու լուռ բայց պերճախօս շրթներէն, կեանք և ուժ կը ներշնչեն հայ ժարդուն, զիմագրաւել կարենալու համար փորձութիւններու ամենէն ահաւորին, պատմութեան ճանչցած ցեղերու ամենէն դաժանին։

Վերջին քառորդ դարու մեր կեանքը միայն բաւական էր ընկճելու համար մեզմէ շատ աւելի ուժեղ ժողովուրդներ, հայ անհատը բեռնաւորուած է բազմապիսի հոգերով՝ ապրելու միջոցներ, քաղաքական, փիզիքական գոյութեան ժղձաւանջ, հայրենիքի կարօտ, հալածանք, հայրենիքի ազատագրութեան հարց, պայքար, կռիւ, զոհաբերութիւն, աղէտներու դարմանում։ Ահա հաշուեկշիռը ապրող հայու առօրեայ կեանքին, ու այս բոլորին ամէն օր կը յաղթէ հայը, ամէն օր, ամէն փորձութեան դիմաց կը գտնէ ելքը շարունակելու իր ստեղծուածային ճամբան։ Ինչպէ՛ս զսպել հիացումի բացականչութիւն մը այս ոգիին դիմաց։

Վերջին աղէտը այս երկրին մէջ կը գտնէ հայութիւնը։ Դժբաղդ, բայց աւիւթ մը կրկին ցոյց տալու մեր անընկճելի կորովը։ Հրդեհը ճոխ ապարանքներ չէ որ մոխրացուց, թանգարժէք գոյքեր չէին որ կրակը բոցավառեցին։ Աղքատիկ խրճիթներ էին, տարրական անհրաժեշտութիւններով լեցուած, բայց աղքատին լումային նման հարժէքութիւններով լեցուած, բայց աղքատին լումային նման հարժէք մարժէքը մեզ համար փարթամ պողոտաներու ունեւորը իր կորուստին մէջ չիւղ մը կը գտնէ անոր կառչելու, վայր չգաւորին է տալ բերանները կտրած օգնութեան։

Այս արդիւնքին հասնելու համար էականը ճիգերու լարուածք է առանց խուճապի, ինքը աղէտահար ժողովուրդն է, որ նախ պիտի պահէ իր կորովը։ Հպարտ ինչպէս միշտ բոլոր փորձութիւններու առջև, դարձեալ, չպիտի կորսնցնենք մեր հաւատարակշռութիւնը՝ օտար այս միջավայրին մէջ պահելու համար մեր ցեղային վարկը։ Ու կարճ ժամանակ վերջ հրդեհին ականատես օտարը այս անգամ աղէտի դարմանումին ու մեր ստեղծած նոր միջոցներուն դիմաց կրկին աւիւթը թող ունենայ աւելի հիացումով բացականչելու՝ «սքանչելի այս ժողովուրդը»։

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԸ

Դժբախտութիւնը առանձին չի գար, կ'ըսէ ժողովրդական առած։ Եւ ինչո՛ւ մեր դժբախտ ճակատագիրը կ'ուզէ ժողովրդական այդ փիլիսոփայութիւնը փարձել մեր վրայ։ Երկու տարի է ազգութեան հայկական քէսթը կը գնահատուի տնտեսական ու հոգեկան տագնապի մը մէջ։

Փորձելով գուրս գալ այդ դժբախտ վիճակէն, վերջին մէկ տարին ուժանաւորաբար անցնող վեց ամիսները իրապէս անհանդուրժելի ամենատրամ մը ստեղծած էին ամբողջ ժողովուրդի համար, կողք կողքի, ու ականատես ընելով զարհուրելի թշուառութեան մը, որ հաժատարած ձև առնել կ'սպառնար։

Տնտեսական տագնապը նոր չէ հայկական քէսթի ժողովրդեան համար. անկասկած էր երկու տարի առաջ, երբ չինութեան գործերը գրէթէ կերպով պակսեցան, պազարներու մէջ զուր ու յուսահատ սպասման ժամանելով հազարաւոր գործաւորները։ Եթէ երկու տարի անընդհատ այս տագնապը անզգալի կամ համարեա անզգալի դարձաւ, այդ շնորհն էր մեր ժողովրդեան խնայող ու տակաւպատ ոգիին և իրարմով ապրելու և ապրեցնելու զեղեցիկ սովորութեան։

Դեռ մէկ ամիս առաջ արտայայտուող թշուառութեան արտայայտութիւնները պէտք է նկատել վերջին միջոց մը ժողովրդեան համար։ Ժողովուրդ մը, որ պարագաներու ծանր հարկադրանքին առկ առողջական թշուառութիւնները առ չինչ կը համարէ, ու ականները սեղմած կը տակայ։ Դեռ հրդեհէն առաջ պարզ քննութիւն մը պիտի գար պարզել ծանր ու անհանդուրժելի բեռը, որուն ենթարկուած էր այդ ժողովուրդը։ Հրդեհը իր աւերով եկաւ լոյս աշխարհ դնել այդ թշուառութեան պատկերը։ Եւ ինչ որ զարմանալի է ու հոգեբանական, այդ ժողովրդեան կեցուածքն էր հրդեհի առաւօտութեան ու անգութ աւերման հանդէպ։ Իր կայքերն ու արգահատելի անհետացութիւնը բոցի ճիրաններէն ազատելու ճիգէն յետոյ, ան կեցած էր լուռ ու համբերող կերպով դիտելու քննութեան տարերքին ուժը, որը եկած էր իր անաւորութիւնը փորձելու արմատախիլ ու խեղճ այդ բազմութեան վրայ։ Եւ ինչ զուգադիպութիւն, որ այդ իրապէս ու զարհուրելի դէպքին, ֆրանսական թէ արաբական պատմական ուանպաշտօն չրջանակներ, ինչպէս և հայ ժողովուրդի աւելի աշխատաւոր զանգուածները ներկայ էին, հրդեհի լոյսով տեսնելու տարածող թշուառութիւնն ու անոր անցեալ պատկերը։

Ոչ մէկ խօսք ու գիր պիտի կարենար բացատրել այդ բոլորը, թէ օտարներուն և թէ մեր աւելի բախտաւոր հայրենակիցներուն։

Ահա թէ ինչո՞ւ իսկ այդ բոլորին չժմ աւելի քան մխիթարական է օգնութեան գործը, որուն ազնուօրէն ու ժարդկային առաքինութեամբ ուղղութիւն կուտան Ն. Վ. Բարձր Գոմիսէրը, Գ. Փոնսօ և Ն. Վ. Հանրապետութեան նախագահ Գ. Շարլ Տէպպաս, իրենց ակնկից ունենալով նաև իրենց պետական ու անպաշտօն չրջանակները։ Իսկ մեզ հայ չրջանակին համար հնչատատարական Մարմինի մը արդէն գոյութիւն ունենալը եւ ուժեղ կազմը նախախնամական կարելի է նկատել, որը, ինչպէս երկու օրուայ աշխատութիւնը կը ցուցնէ, պիտի կրնայ լուսեղջիւր դիմագրաւել այս դժբախտութիւնը։ Այս բոլորին հետ վեր է ամէն գնահատանքէ նաև Գէյրութահայու գուրգուրանքը իր դժբախտ հայրենակիցներուն հանդէպ։ Երկու օր է միայն, որ հայ ժողովուրդը առանց յարանուանական և այլ խորութեան իր ընտրած դաշով ու չրջանակներով լծուած է աշխատութեան։ Փոքր հայ ազգը մը և յանդուժով և հպարտութեամբ պիտի լեցուի տեսնելով կատարած նիւթական թէ բարոյական գործը։ Ի դատաստիկին է և որչափ մխիթարական այս երեւոյթը և որչափ աւելի պիտի ըլլայ, եթէ մեր ժողովուրդի հաժար առօրեայ դառնայ այս աշխատութեան ձեւն ու ոգին։ Երբ ճակատագրի բերումով արդէն առօրեայ ձև առած է մեր ժողովուրդի հաժար դժբախտութիւնն ու թշուառութիւնը։

Աղէտեալ մը կը փախցնէ իր գոյքերը

Գոյգ մը և յանդուժով և հպարտութեամբ պիտի լեցուի տեսնելով կատարած նիւթական թէ բարոյական գործը։ Ի դատաստիկին է և որչափ մխիթարական այս երեւոյթը և որչափ աւելի պիտի ըլլայ, եթէ մեր ժողովուրդի հաժար առօրեայ դառնայ այս աշխատութեան ձեւն ու ոգին։ Երբ ճակատագրի բերումով արդէն առօրեայ ձև առած է մեր ժողովուրդի հաժար դժբախտութիւնն ու թշուառութիւնը։

Գարձեալ յետոյ այս մխիթարական պատկերը, ինչպէս նաև վստահ, որ արտասահմանի հայութիւնը և մեզի մեծ չրջանները ևս արժանաւոր կերպով պիտի պատասխանեն եղած կոչերուն, անհրաժեշտ է նաև մտածել հիմնական խնդիրներու մասին որոնք միայն պիտի կրնան վերջնապէս լուծել կամ վերջնել հայկական քէսթի, այժմ անկայուն բազմութեան մը վերածուած իրողութիւնը։

Այս պայմաններուն մէջ ի հարկէ մեծագոյն բարիքը պիտի ըլլար, եթէ այս դժբախտացած բազմութիւնը կարելի ըլլար փոխադրել իր հայրենիքը։ Բայց երբ անհնար է այդ ցանկալի երազը, անհրաժեշտ է մտածել իրականութիւններու մասին։ Արդէն իսկ կազմակերպուած անունդի և հագուստի հայթայթումէն յետոյ, անհրաժեշտ է մտածել նաև այս ժողովրդի տեղաւորման մասին և այս որչափ կարելի է գործնական ու պայմաններու պարագրութեան հիման վրայ։ Այդ տեղաւորումն է, որ թէ ընտրուած վայրով թէ ձևով պիտի վերջնապէս ազատէ այս բազմութիւնը նպատակալի գրութենէն և գայն դնէ ինքնապահ վիճակի մը մէջ։

Ահա թէ ինչու Ինամատարական Մարմին թէ Ազգային դեկավար չրջանակներ, երբ մէկ կողմէն օրուայ անմիջական օգնութեան հրամայական գործով զբաղած են, անհրաժեշտ է նաև խորհրդածութեան նիւթ դարձնել այդ տեղաւորման խնդիրը։ Հիմնական կերպով դիմագրաւելու համար հրդեհի աւերը և անտեսական ու բարոյական տագնապը, որուն ենթակայ է վրանաքաղաքի մեր հայութիւնը։ Մենք կ'ուզենք մեր դեկավար չրջաններու ժամանակին ներկայ գանուելուն և արդիւնաւորապէս ներկայիս, երբ ժանաւանդ Քարանթինա գանուող հրկիզեալներու հանգիստը վտանգուած է, ոչ մէկ կերպով ներելի է ի վիճակի եղողներու հոն մնալը։

Գէյք չէ մոռնալ նաև որ, Քարանթինա մնացողներուն ուրիշ վտանգ մը

ՍՕՓՕՆԻ-ՎԷ-ՔԻԻԻՄԻ ԴԻՐՔԸ ՄԻՇՏ ՄԵՐԺՈՂԱԿԱՆ

ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԽՄԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԵԱՄԲ

Բժշկական Յանձնախումբը գործի սկսած է

Մեր բիթհրդոդները ծանօթ են Սօֆօնի—Վէքիւիմ ընկերութեան գոյց արուած վերաբերմունքին Հայ աշխատաւորներու հանդէպ։ Գաշտօնական հաստատումներ արուած էին չուտով ետ առնելու համար արձակուած Հայ գործաւորները։ Բացի այդ ընկերութիւնը կը յայտարարէր որ արձակուածները իրենց գործարանին մէջ կը ծառայէին և ժամանակաւոր կերպով հանուեցան Նկատի ունենալով որ պատասխ իրենց քանակը քանի մը ամսուան բաւելու չափ չատ է։ Միևնոյն, մեր կատարած ժամանակներին քննութիւնները օրին գոյց արին որ իրականութեան հետ պատասխան չէ այդ յայտարարութիւնը։

Դժբաղատբար գործազրկութեան այդ աշխատաւորները և իրենց բոլոր դիմումները Մեացին ապարդիւն։ Վրայ հասաւ վրանաքաղաքի աղէտը։ Գործազուրկներէն 10 հոգի աղէտեցան հրդեհէն և կորսնցուցին իրենց բոլոր գոյքերն ու հագուստները։ Ինդրութեամբ Սօֆօնի—Վէքիւիմ ընկերութենէն, որ գոնէ մասնաւորաբար այդ հրկիզուած աշխատաւորները վերակոչէ իրենց աշխատանքներուն։ Դարձեալ մերժուեցան։ Միևնոյն, նման ընկերութիւն մը, նպատակ ձևով իսկ ըլլայ, բարոյական պարտաւորութիւն մը ունի իր նախկին աշխատաւորներուն հանդէպ, որոնք երկար ժամանակ ծառայած են իրեն։

Մենք հակառակ սոյն ընկերութեան ազգ վերաբերմունքին, առջին օրէն իսկ ցոյց տաւինք մեր սիրալիր վերաբերմունքն ու վստահութիւնը, սակայն սխալած ենք։ Կ'երևի որ ընկերութեան դեկավարները արժանի գաւակները չեն այն մեծ ու մարդասէր ազգին, որուն բարիքներով ողողուած է աշխարհ։

Մենք ցաւով կ'արձանագրենք այս խուր վերաբերմունքը, զգացնելու համար մեր հայրենակիցներուն որ ի զուր յոյսեր չունենան։

Հրկիզեալներու առողջապահական հոգածութիւնը

Ինչպէս գրած էինք, խնամատար մարմինը որոշած էր Հայ Բժիշկներէ կազմուած առողջապահական յանձնախումբ մը ընտրել, առնատրակ հրկիզեալներու և կարօտ հայրենակիցներու առողջական վիճակով հետաքրքրութելու և պէտք եղած դարմանները հոգալու համար։

Առ այդ, խնամատարական մարմինը նշանակած էր սոյն յանձնախումբը, բաղկացած եօթը Հայ բժիշկներէ, Տօքթ օրներ Ռ. Գուլգեան, Օ. Կէրկէրեան, Մ. Գրիգորեան, Վ. Փօթուքեան, Ս. Տաքեան, Ս. Սուգիասեան, Մ. Հայրապետեան։ Երէկ երեկոյ Ազգային Առաջնորդարան հրաւիրուած էին անոնք, գործի ձեռնարկելու համար։ Ուրախութեամբ կարձանագրենք որ ատոնց բացառութեան բոլորն ալ ժամանակին ներկայ գտնուեցան և սիրայօժար արձագրութիւն ցոյց տուին իրենց կարելին ընելու համար։ Մնամատարական մարմնի Ատենապետ պրն. Գասպար Իփէքեան, ատենադպիր պրն. Ն. Կէրկէրեան եւ Հայր Գօղոս Արիս ներկայ գտնուեցան ժողովին։

Հայ Բժիշկները իսկոյն խորհրդակցութեան սկսելով առին կարևոր որոշումներ։ Նախ որոշեցաւ պարտաւոր մասնաւոր կնիք մը, յատուկ բժշկական յանձնախումբին և խնդրել խնամատարական մարմնէն որ գիմէ առողջապահական անօրէնութեան և հիւանդանոցներու վարչութեանց ապահովելու համար անոնց արտօնութիւնը ձրիօրէն ընդունելու համար այն Հայ հիւանդները որոնք կը յանձնարարուին բժշկական յանձնախումբին կողմէն և կը կրեն յատուկ կնիքը։

Որոշուեցաւ նաև հիմնել դարմանատուն մը նոր Հաճրնի մէջ և կարգաւորել մէկն օր բժիշկի մը պարտականութիւն տալ սպասելու հոն։ Այս ձևով պէտք եղած դարմանումի պիտի ենթարկուին կարօտեալները։ Անհրաժեշտ դեղերը պիտի հոգացուին խնամատար մարմնի կողմէ։ Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք նաև որ բարեգործականը արամադրած է իր Գէյրութի մասնաճիւղին մէկ գանուող բոլոր դեղօրայքը։

Բոլոր Հայ Բժիշկներուն կոչ պիտի ուղղուի, մասնակցելու համար այս կարգադրութեան։

Հանգանակութեան արդիւնքը միշտ գոհացուցիչ

Երէկ, կէս օրէ վերջ տեղացող սաստիկ անձրևներու պատճառաւ, հանգանակիչ մարմինները չեն կրցած չարունակել հանգանակութեան գործը։ Սակայն մինչ կէս օր, արդէն գոյացած է մօտ 500 ոսկի, որով ընդհ. գումարը 1000 ոսկին անցած է։ Հանգանակիչ մարմիններ չափազանց խանդավառ վիճակի մը մէջ կը գտնուին և չատ գոհ են ժողովուրդի ցոյց տուած գոհաբերութենէն։ Շահէ Եպիսկոպոս, դպրեվանքի տեսուչը 25 ս. ոսկի նուիրած է հրկիզեալներու համար իսկ ծերունազարդ հայրապետը 30 ս. ոսկի։ Կիմանանք որ Բարձն վճռափառ արձանագրուած 50 սթերլին ոսկին, կաթողիկոսարանի անուկէն է։ Արդեօք մեր միւս հոգեւոր պետերու կողմէ նուիրուած գումարնե՞րն ալ իրենց հավանաւորած հատատութեանց անուկներէն են։

Փափաքելի է որ խնամատար մարմինը, օգնութեան գործին մէջ չատ խիստ ըլլալ և իւրաքանչիւր աղէտեալի կարօտութեան չափ սատւգապէս ճշդելէ վերջ յատկացնել նպատար։ Որովհետև մեր առած տեղեկութեանց համաձայն, նոյն իսկ Քարանթինա ապատանողներուն մէջ կը գտնուին քիչ չատ ունեւորներ, որոնք կրնան գուրսէն տեղեկներ վատնել և բեռ չդնալ Ազգին վրայ։ Առաջին օրէ աղէտի տպատորութեան տակ ներելի կրնար ըլլալ այդ ընթացքը, սակայն ներկայիս, երբ ժանաւանդ Քարանթինա գանուող հրկիզեալներու հանգիստը վտանգուած է, ոչ մէկ կերպով ներելի է ի վիճակի եղողներու հոն մնալը։

Գէյք չէ մոռնալ նաև որ, Քարանթինա մնացողներուն ուրիշ վտանգ մը

ՔՐՈՆԻԿ

ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՁԱՒԱԿԸ

Վերջերս «Ազդակ» հրատարակեց քղթակցութիւններ, որոնք անցած մըն ալ հանրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէին երուսաղէմի հայ վանքին ցուցադրած ներքին ազեղութիւններուն եւ կալուածական դեղծումներու մասին։

Եւ սակայն, այդ ազեղութիւններն ու գրաժական զեղծումները այսօրուան գոթ չեն բնաւ, և պատմական եղած ըլլալու բնոյթ հագած են։ Հն բոյն դրած ու որջացած էնթրիկներ կան, ոբ բոնք ժառանգական ըլլալու սովանուած են անժառանգ վարդապետներու և եպիսկոպոսներու այդ կրօնական օրջին մէջ։ Ու մենք բարուքուժի ապասելու իրաւունքը չունինք, երբ հիւանդութիւնը տեղականացած ու «քրօնիք» վիճակ մը ունի դարերէ ի վեր, եւ երբ արդէն իսկ վանքէն ներս ապրող էնթրիկներուն և էնթրիկաններու գլխուն նորէն թրիկաններ ել պատասաուեցան։ Զոլսէն փախստական գործակալներու և պարիսրքի նեյմուժնու ժով։ Աւանգավէսը կը պատմէ թէ երբմու. չի Ս. Կարապետի վանքին վանականներուն միջև առերևոյթ խաղաղութիւն մը տիրէր. կաղ սատանան վանքին ժառքերները կը խառնէր, ու ահա հակառակութիւններն ու կռիւները կր վերակըսէին միաբաններուն մէջ, և այդպիսի պարագաներէ մէկուն միջոցին կր էր, խեղճ Երիմեան Հայրիկ ծեծ կերաւ այդ սատանաներոր վանականներէն, ու սաիպուեցաւ վանքէն փախչիլ, եւ էրզրում ապասանիլ քիւրա Գահրի փաշայի հօրը միջնորդութեամբ։ Կ'երեւի թէ երուսաղէմի վանքն ալ ուշնի, դարերէ ի վեր, իր կաղ սատանան, միակ խորհրդատուն միաբաններուն, որոնք անոր չուէչովը յեցուած կ'ուզեն չարունակ վանքին մէնոյորը թունաւորել իրենց էնթրիկներով, իրենց զեղծումներով, իրենց թաչֆյաս կան բաժանումներով։

Երբ աչքի առջեւ ունիմ երուսաղէմի ցուցադրած գոհարիկ պատկերը՝ միաքս անզգալօրէն գաժուած կը մնայ Սիսակ Վարժապետեանի «Հայերը Լիբանանի մէջ» առաջին յօդուածին, հրատարակուած «Ազդակի մէջ (Թիւ. 18) սա տողերուն, «Տքթ. Ճան Ա.օարգսեան որգին է հայ վարդապետի մը։ Չենք գիտեր, թէ ինչ պատճառներով, վարդապետը կը հրաժարի իր կոչումէն, եւ կ'ամուսնանայ բնիկ Սայտացի օրիորդի մը հետ։

Երուսաղէմի էնթրիկներու պատմութեան տեղեակ ո՛րեւէ գրող այդ բառերով չէր, որ պիտի արտայայտուէր

Տօքթ. Ճանի վարդապետ հօր կարգաթողութեան մասին։ Ամէն բանէ առաջ թողութեան մասին։ Ամէն բանէ առաջ ըսենք, թէ այդ նշանաւոր բժիշկը ծրնունդն է երուսաղէմի հայ վանականներուն, եւ անոնց յաջորդող դէպքերուն։ Ահա թէ ինչպէս։

Երուսաղէմի վանքը 1823—25ին սոս կալի «քրիզի» մը մէջ կր գտնուէր չնորհիւ Եկեղեցականներու էնթրիկներուն։ վանքին մէջ տիրող անհանդուրժելի կեանքը տիպեց Ծակոր եպիսկոպոս Ագչէհիրցին, Լիւսարացի անունով ծանօթ Թողու վանքն ու կրօնականութիւնը եւ քաչելու Սայտա։ Նոյն պատճառներով քանի մը տարի վերջ, այսինքն 1824 Փետր. 24ին երուսաղէմի միաբանները ներչն Դիոնիսիոս եպիսկոպոս Կարապետեան Գարթալցի կը Թողու վանքն ու եկեղեցականութիւնը եւ կ'ապաստանի Սայտա, Լիւսարացիին մօտ։ Ասոնց ընթացքին կր հետեւի 1825 Յունվ. 8ին Ծակոր վարդապետ Գալուցի, դեռ նոր վերադարձած էջմիածնէն, ուր գացած էր եպիսկոպոսանալու։ Այս երեք կարգաթող եպիսկոպոսները կր Թողուն Սայտան եւ կուգան Պէյրութ, յարած բողոքականութեան, եւ կր դառնան Հայ Բողոքականութեան հիմնադիրները։ Իրենց այս նոր հանգամանքին չնորհիւ, Ծակոր Ագչէհիրցի Նէապոլսոյ Թագաւորութեան, եւ Դիոնիսիոս Կարապետեան Անգլիոյ հիւպատոս կ'ըլլան Պէյրութի մէջ։

Ծակոր Վարդապետ Գարթալցին հանգոսակ իր կարգաթողութեան, վարդապետ անունով ճանչցուեցաւ ժողովուրդին մէջ։ եւ հաւանական է որ Տքթ. Ճան զաւակն եղած ըլլայ այդ Գարթալցի երբեմնի վարգապետին։

Եւ երբ աչքի առջեւ կր բերենք Տքթ. Ճան վարդապետի կեանքն ու դործերը, իր մարդասիրութիւնն ու մատուցած հաւատարդկային ծառայութիւնները, իրաւամբ կրնանք ըսել, թէ երուսաղէմի վանքին ցուցադրած դարաւոր գայթակղութիւններուն եւ զեղծումներուն ի վարձ, Տքթ. Ճան Վարդապետ մը ունեցած է ազգը, ազգութին վրայ ծաղկած ծաղիկի մը պէս, կամ փոթորիկներէն ծնող մարգարիտին նման։

Եւ սիանդամ ընդ միշտ կրնանք ապահով ըլլալ, թէ եթէ երեք եպիսկոպոսները միանգամ ընդ միշտ խզուեցան Երուսաղէմի վանքէն, ու իրենց վերարէն, աւելի պատուաւոր կեանք մը ապրելու համար, իրենցմէ վեց մինչեւ այսօր, ու դեռ դարեր, պիտի գըտնուին Երուսաղէմի մէջ վարդապետներ ու եպիսկոպոսներ, որոնք հոգիով ու պիտի օպասնայ ասկէ վերջ։ Վաղը երբ ուխտաւորները սկսին գալ, զանազան հիւանդութիւններ պիտի բերեն իրենց հետ և պիտի փակուին Քարանթինաի գաններու։ Ուրեմն օր առաջ պէտք է պարպել Քարանթինան և տեղաւորել կարօտ ները։

Լաթաքիան ալ օգնութեան կը պատրաստուի

Վրանաքաղաքի աղէտին առթիւ Հալէպէն վերջ, Լաթաքիայէն ալ հասած ցաւակցական հեռագիր։ Տոհմունի Սրբազան յանուն Լաթաքիոյ հայութեան ցաւ յայտնելէ վերջ վրանաքաղաքի դժբաղդ աղէտին առթիւ, պատրաստակամութիւն կը յայտնէ անմիջական օժանդակութեան փութալու։ Կ'ամանակ որ հոն ալ հանգանակութեան ձեռնարկուած է։

Զարմանալին այն է սակայն որ ցարդ Դամասկոսի Առաջնորդարանէն ոչ մէկ ձայն չէ հասած և ոչ լացակցութիւն յայտնուած։ Արդեօք մինչև հիմա կ'փոխանորդը լսած չէ զարհուրելի աղէտին մասին։

պրն. Պրիւնիէի մտահոգութիւնները

Ազգերու Դաչնակցութեան ներկայացուցիչ պրն. Պրիւնիէ կը չարունակէ իր խորհրդակցութիւնները խնամատար ժողովի և պատասխանատուներու հետ։ Մեր առած տեղեկութեան համաձայն պրն. Պրիւնիէ մասնագէտ է Քարանթինա պատասխանատուներու տեղատուման գործով։ Մասնաւոր պատասխանատուներու միջոցաւ սկսած է քննութիւններ կատարել և պատրաստել զանազան Թաղերու մէջ գտնուած պարապ տեղեակները։

Երէկ, ժամը 3ին, պրն. Պրիւնիէն ու կայգ մը երեւելիներ եւ հոգեւոր պատասխանատուներ մը գուսանդելով երկաբօրէն ուսումնասիրեցին տեղաւորման ծրագիրները եւ կարելիութիւնները։

ՄԵՐ ՀԱՁԱՐԱՒՈՐ ՀՐԿԻԶԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ի՞նչ կը նշանակէ հրկիզեալ բլլալ — Գիշերուան խաղաղիկ մէկ ժամուն երբ ընտանիքը իր անակ ու բնակին մէջ նստած կամ պառկած կը գտնուի, յանկարծ ահազանգը կը հնչէ սրատրեկի՛չ և ահագնակո՛չ... ահռելի՛ է հետու պատկերը... սրտի բաբախումներով իսկոյն ոտքի ելնել ու փախչիլ հարկ է սրընթաց և անգործօրէն յառաջացող բոցերու առջեւէն։ Այո՛, նախ իր եւ իրեններուն կեանքը փրկել և յետոյ բոցերու ժոխորին ձգելէն առնը գոյքերն ու կահկարասին ազատել, բայց ո՞րը, ո՛ր կորը. գժբախտաբար, ամենէն դիւրաշարժերը միայն, այն ալ եթէ կարելիութիւն բլլայ առանց կեանքի վտանգի։

Ահ սա տարտափներու և ողբ ու գոչումներու մէջ ժամեր կանցնին ու վերջապէս ոև վարգոյրը կիջնէ... ձեռք ձեռքի վրայ գրած, գունատ դէմքով և արտասուալից աչքերով, ժոխորներու կոյսերուն հրաժեշտ տալու երթալ հարկ է. բայց ո՞ւր... տուն տեղ չմնաց, այն տաքուկ բնակը որ երկու երեք ժամ առաջ ապաստանարանն էր ընտանիքին, ա՛լ ոչ ևս է։

Այս տրամաձիգ վիճակը մասամբ օժանդակելի և դարմանելի է, երբ հրկիզեալները մէկ երկու ընտանիք միայն կը բազկանան... հապա ինչքա՞ն աղէտ է տեսարանը երբ ազէտին զոհերը հազարներ կը կազմեն և երբ ժոխորակոծ տերը արդէն նախապէս խեղճ ու կրակ եղող հազարաւոր ընտանիքներու և իրենց բնակներուն աւերումն ու փլուզումը կը մխան սև ու թանձր գոյներով...։

Սակայն չ'վհատինք, ընե՛նք ինչ որ պարտ է, ինչ որ պարտականութիւն է իրրև արիներկից, իրրև Քրիստոնեայ և վերջապէս իրրև մարդ...։

Ջէ՞ որ ազգասէրներն ալ մարդկային ազէտներ են։

Ջէ՞ որ գոռացող թնդանօթներու հարուածներուն տակ մարդկային կեանքերէն կարիճ հասակներէն հազարներ կիյնան տաքուկ և հիւթալից արիւններ հեղեղներ կազմելով։ Որո՞նց համար են այս կեանքերու զոհողութիւնները... հարկ չկայ երկարօրէն խորհրդածելու,— իրենննե՛րուն, ազգայի՛ններուն համար։

Ահա ամենէն զովելի և երկրպագելի յատկանիշը մարդուն—այո՛, զոհողութիւն՝ որուն ամենավսեմ օրինակը արդէն մեզ տուաւ Քրկիչը։

Ուրեմն փութա՛նք օգնել անոնց, սիրելի ընթերցողներ — ռազմադաշտին մէջ կեանքեր զոհել չենք ուզեր—այլ ամէն մարդ իր նիւթական կարելի միջոցներով թեթևացնել մեր իրկուան հրկիզեալ քչուառներուն ողբալի վիճակը՝... որ Պէյրութի պաշտօնական կամ սիվիլ, Քրիստոնեայ կամ ոչ առհասարակ բոլոր ազնիւ և վեհանձն համայնքին ափասասանքն ու արդուններն անգամ խրկելու առիթով։

Պէյրութ Մ.Գ. ՋԱՏԸՐՃԵԱՆ
1 Փետր. 1933

ՀԱՄԵՍՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Անթիլիասի սաներէն պ. Գարթեւ Սարգիսեան հրդեհի ադէտին ժամանակ ազատած է հինգ հաւ, ատոնք ծախելով գոյացած 125 սիւր. դահեկանին վրայ իր կողմէ 50 սիւր. դահեկան աւելցնելով խմբագրութեան տրամադրութեան տակ կր դնէ. պատկան մարմինն կը խնդրուի սեանալ սոյն գումարը, համապատասխան սեացագրով։

սեով հրաժարած բլլալով հանդերձ իրենց եկեղեցական կոչումէն, կապուած պիտի մնան վանքին ու միաբանութեան, յատերժացնելու համար միաբաններուն անմիաբանութիւնը, և վանական էնթրիկները։ ԴԻՏՈՂ

ՊԷՅՐՈՒԹԸ ՄԵԶԻ ԻԲՐ ՕՐԻՆԱԿ

ԱՆՅԵՏԱՁԳԵԼԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Որչա՜փ անան և ոքա՜ն չատ օտար բարեսպատակ միսիոներներ մեր ժողովուրդին օգնելու ձրագրով մեր մէջ մուտքեր գործեցին, այնքան առան և այնքան չատ մեր ազգ. իշխանութիւնները փակցան ու բաժրցան անտարբեր մնացին Հայ ժողովրդի անցեալ և ներկայ անահական ժատհոգիչ վիճակի հանդէպ։

Բազմաթիւ անգամներ օտարներ դիտել տուած են այս վերաբերումբ, որ մեզի համար բարենիչ չ'սպասովներ ի՞նչ պիտի ըլլար դրութիւնը մեր ժողովուրդին եթէ մի քանի նման ոչ—հայ կազմակերպութիւններ օգնութեան հասած չբլլային։ Մենք այս տողերով չենք քններ և չենք քննադատեր անոնց ուրոյն ու անկախ եղանակը իրենց տրամադրուած գումարները սպառելու եղանակին համար։

Միայն այս անգամ մեր բարձրագոյն իշխանութիւններուն դարց կուտանք թէ ազգօգ իրենց ծրուած ու ղեկավարած Հայ հաժայնքին մէջ իրենք գոստաձած կը տեսնան տալու, օգնելու և կարօտին և հիւանդին հասնելու երակը։ Արդեօ՞ք ոչինչ բնել կարելի չէ՞ տեղ. հասոյթի սիջոցներ ստեղծելու համար։

Այս մասին Պէյրութը իբր նախաձեռնարկ չնորհաւորելի է։ կը հարցնենք արդեօք Հալէպը և գուցէ Դամասկոսը պզտիկ տարբերութիւնով նոյնը չե՞ն, նոյն դրութեան մէջ չի՞ գտնուիր Հայութիւնը։ Ապա ուրմի՞ն չ'օ՞ւ յապաղիլ, ինչո՞ւ եւ որի՞ սպասել։ Սպասել որ Թշտառութիւնը, անգործութիւնը աւելի մեծ աւերներ գործեն։ Ազգ. Իշխանութիւնները երբէ՞ն ի վեր եւ ամբողջապէս իրենց ժողովուրդին ներքին անասնութեան և բարեգործութեան աշխատանքը օտարներու փոխանցեցին և քանի՞ պարտութի փախարէն։ Կրնա՞ն ըսել թէ Հայ ժողովուրդը եւ իրենք անանկ են իրենց ազգակից Թչուառին, իրենց ցեղակից հիւանդին իրենց հարուցած միջոցներով օգնելու համար։ Եթէ չեն հաւատար այս սրատամիկ կացութեան որ առաւելապէս մեր ժողովուրդին է, Թող իրենց ժամը «Թովմադին կոչը խօսեն և այն ատեն կ'զգան, կը տեսնան վէրքին խորութիւնը և սպառնացող քնոյթը։

Կր հարցնենք. ինչո՞ւ գինադադարին կրցանք երեք յարաունութիւններ ոչ մի հարցերու մասին իրարու քով բերել և ներկայիս երբ ժողովուրդը այսքան և չատ աւելի լուրջ վիճակի մէջ կը գտնուի վազուան անտեսական գուցէ աւելի վատ պայմաններու բերումով. ուրի՞ եւ ինչո՞ւ կ'սպասեն արդեօք կարելի չէ՞, եւ պէտք անհրաժեշտ չէ՞ ամէն կեդրոնի մէջ նման կազմակերպութիւններ ստեղծել։

Ուրկէ՞ հրաւէրի կ'սպասեն արդեօք, ուրկէ՞ խորհուրդի՞ կամ թելադրութեան կ'սպասեն։ Ժամանակը գիրենք չպի՞տի դատապարտէ այն բոլոր բրիներով գրա իլենք պիտի կրնային եւ պէտք էին իրան բլլալ իրենց պահանջած դրժբաղդ հատյնքին։

Մ'վ որ տաք սենեակին մէջ ՝ես կանգուղ բազմոցին վրայ ընկղմանած կը յօրանջէ թէ բան մը չենք կրնար ընել, պէտք է անոր երեսին պոռալ եւ ըսել թէ որովհետև իրարու մը ընել չունինք կամ չի կարենար։

Պարտաճանաչ և բարեխիղճ մեծատուներ կը հասկնան այսքանով և կ'սկըսկալենք դեռ որ անոնք իրենց թմբիրէն կ'սթափին և կր չարժին։

ՄԵՂՈՒ

ՅԵՏԱՁԳՈՒՇՏ

Վրանաւորսի ադէտին առթիւ, «Համազգայինի տարեկան հաւհորդ յետաձգուած է։

Ս. ՅԱՆԿ

Հայ խնամատարութիւնը հաւաքապահակաց կանոնաւորութեան համար այսօրւեան սկսեալ պատասխանատուութեան կուսայ հանգանակութեան տոմարին առձանագրուած գումարները։

	Ս.Ո.	Ս.Դ.
Ն.Վ.Բ. Դօսիսէր Mr. Ponsot. (անձիկական օգնութեան կանխավճար)	250	
Ն. Ս. Օծութիւն Վեհափառ Սահակ Բ. Կաթողիկոս	30	
Նորին Աբեռակից Բարձին Վեհափառի ձեռամբ Անթիլիասի կաթ. կողմէ	215	
Նորին Ս. Աթոռապատիւ Ատեփոս— Պետրոս Գ. Արփիարեան կաթ.— Պատրիարք	100	
Ն. Ս. Կարօեան Արքեպս.	50	
Ն. Ս. Նազլեան Արքեպս.	25	
Ն. Ս. Շահէ եպիսկոպոս Գասպարեան	25	
Տէր Վահան քհ. Դեզարարեան	5	
Հայր Պօղոս Փոփուճեան	10	
Հայր Լեւոն Քէչէճեան	20	
Վերապատուելի Հաճեան	10	
Դասպար Իփէկեան	100	
Տիգրան Մալխասեանլեան	50	
Արամ Շալվարճեան	40	
Մխակ Ագիրեան	25	
Մկրտիչ Ջաբրճեան	10	
Նազարէթ Կէրկէրեան	10	
Մարտիրոս Ալթունեան	10	
Փէհլիվանեան Եղբարք	2	
Թէրճանեան — Խաչխաչեան	10	
Տէօվլէթեան — Քէվրանպաշեան	1	
Մամբրէ Հիսարեան	2	
Եսգուպ Գլրճեան	3	
	Ս.Ո.	Ս.Դ.
Հրանտ Ղազարեան		25
Պաքալեան Եղբարք	1	
Ծակոր Քէչիչեան	5	
Գառնիկ Գեսարօեան	7	50
(100 օխա հաց) առ հաշիւ		
Կարապետ Կէօյճեան	1	
Ջազազեանեան Եղբարք	5	
Կարապետ Փոլատեան	1	
Սահակ Սազլեան		50
Յովհաննէս Ղազարեան	1	
Գօնեալեան Եղբարք	1	
Ծակոր Բրիմեան	1	
Երևանեան Եղբարք	1	
Պաղտասար Զարդարեան		25
Հ. Ն. Փալանճեան	1	
Գէորգ Քէչիչեան		50
Եսայեան Եղբարք	1	
Վահան Խոզոզեան	1	
Ծակոր Ղուլեան	2	
Հայկ Գուտգեան	1	
Կարապետ Մկրտիչեան		50
Համբարձում Աւետիքեան		25
Հրանտ Խաչերեան		50
Դրիգոր Թոնեալեան		25
Սարգիս Գազանճեան		25
Կարպիս Ապաճեան	1	
Ծարուքիւն Եազրճեան		50
Երուանդ և Աչօտ Թանամիրեան	2	
Գումար՝	1040,25	

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԵՒ ՎՃՏԱԿՍԿԻՉ ԿՈՐՈՒՍՏ ՄԸ

Ոպ Հայ Երուսադէմը սուգի եւ արտասուքի մէջ է երկու օրէ ի վեր։

Մեռը ծանրացուցիչ, որ ճնճեց ու բաժնեց առ յաւէս մեզմէ Երուսադէմի արդէն այդ ալ ցանցառ երիասարդ ու խոսմալից ուժերէն մէկը, դառնութեամբ ու խորը վիշտով համակած է բովանդակ Հաղթը։

Երբ գրասենչ ու գեղեցկապատ հաստարակութիւնը ակնէ ես ու վարդ յոյսերով «Կեանք եւ Գիտութիւն "երկունքէն ու ծանր պայմաններու տակ յոյս ասխատելու կր սպասէր, եւ երբ ամենաթերթին անդրանիկ ու հասեսա Թիւը Հայ Մասուլի սեմին ներս մուտ պիտի գործէր, ահա այդ օրն իսկ, չարչարատանջ ու ցաւագործ մահը կր ճնճէր անոր երիասարդ գարնանամարդ ու ծաղիկ կեանքը եւ կր խորտակէր իր կեանքին հետ ցանկ փայլուն երազներն ու յոյսերը...։

Ո՜վ հեգնանք եւ ո՜վ բարբարոս ճակատագիր...։ Թեւաւոր հջերով երազ. բաթախ իր այդ բերբր փոխանակ իր ճուաճերին ու անսահման ուրախութեամբ մէջ ասխարհի յոյսն ողջունելու, բնդհակառակը իր ցուրտ ու մռայլ գերեզմանը փոսին բնկերակիցը եղաւ...։

Ընկ. կարօ Հոսյ, այլ անուամբ կոչուած Ձիճկեօզեան, բնիկ Այնթապցի ծեղոյս Տոանս. հիւանդութենէ (ուղեղային արիւնահոսում) մը, առջի օր, երկուսաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 4.15. երկաուեւ հոգեվարքէ մը յետոյ փակե՛ց իր վարդուն աչերը առ յաւէս, օրջապատուած իր հարազատներէ եւ բնկերներէ...։

Ծուզարկաւորութիւնը մեծահանդէս բափօրով եւ հոծ ու երկար լբազմութեան մը մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ երէկ. երկուսաբթի կէսօրէ վերջ եւ տարաբաղդ Կարօեանին մարմինը ամփոփուեցաւ Ս. Փրկչի գերեզմանատան մէջ։

Հապճեպով այս բանի մը տողերը կգրեմ։ Ծուզումնալիս դառն իրականութեան առջեւ գրիչս կ'ուրծես կր կասի՛... Չի յառաջ բթքաեա՛ր...։

Ժողովուրդը այն հարազատ համոզման եկած է, թէ հիմ երիասարդին այդ դառն կորուստին մէջ բարբարոս ու ոճրագործ բաժինեներ ունին Սգիպոսի երկրին եւ իր ամիրայական գահերէն եւ իր ամիրայական գահերէն։

Մահերամասնութիւններ յետոյ։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Երուսաղէմ, 1 Փետր.

Կարդացէք և Տարածեցէք «ԱԶԴԱԿ»Ը

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՇՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՇՐՋ. ՀԱՅՐԵՆԱՍՅԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԱՆԷ

ՍԻՆԷՄԱ ՔՐԻՍԹԱԼԻ ՄԷՋ

ՈՒՐԲԱԹ 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1933 ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 9ԻՆ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

1. *Հայկական տեսարաններ Տրապիզոն, Էրզրում, Կարին քաղաքներ ու Բերդը, Պարսկաստանի կայանը են. ևն.*
2. *Paramount Journal-ի այժմէութիւնները (խօսուն ֆրանսերէն)*
3. *«LA GRANDE MARE» հռչակաւոր ֆրանսերէն երգեցիկ ու խօսուն ֆիլմը*

Մասնակցութեամբ՝

ՄՈՌԻՍ ՇԵՎԱԼԻԷ և ՌԵՕՏԷՔ ՔՕԼՊԷՌԻ

ՄԱՆՕԹ.— Սոյն երեկոյթին առթիւ Միութիւնը որոշած է 100 Սիւրիական ոսկիով ցպասել վրանաքաղաքի հրկիզեալներուն։

Polydor Թրքական նոր տիսքեր

ՍԱՖԻԷ ՀԱՆԸՄԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇՆԵՐՈՒ

Մեկնած ԱՓՕԼԼՕՆ սեացած է յայեցի՛ քիւրէ երգչուհի Սաֆիէ Հանըմի քոյորովին նոր ձիւներ, որոնք մի միայն «Polydor» մարքան կր կրեն։

Հասցէ՝.— KUORKEN SINANIAN B. P. 642. BEVROUTH (SYRIE)

ՖԷՄԻՆԻԶՄԸ

Քաղաքական Եւ Տնտեսական

ԳԵՏՆԻ ՎՐԱՅ

Բ. ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Բայց այս պարագային ըսել թէ կինը հրապարակ գալով ուրեմն պիտի չաոցնէ լիւքսի աղբիւրները և հետեւաբար պիտի բանայ աւելորդ ծախսի դուռ, սա ալ սխալ է։

Արդեւարդ երբեք գոյութիւն չունի և հետեւաբար աւելորդ ծախս ըսուածը սխալ է։ Ուրվկէսև երբ ժամանակի չափկը արդուզարդի ամենակարեւոր առարկաներէն մէկն էր, այսօր ամենակարեւոր պահանջքներէն մէկն է, «Ջուներ հագուս իր հագինն։

Գրասենի թաչկինակը, պատուրքաղը, յուրի գաւաթը օրենք ժԶրդ դարու մէջ զարդեր էին, այսօր ամենակարեւոր պահանջքներէն մին դարձած են։ Այսօր հեծելանիւը, օթոն, օդանաւը կը նկատուին աւելորդ ծախսի դասեր, բայց մի քանի կարճ ժամանակէ մը վերջ կը դառնան պէտքեր Շրջանի մը զարքը յաջորդ չրջանին համար պէտք մըն է եղած։

Եթէ երբեք աւելորդ ծախսեր նկատելով ասոնց բոլորն ալ մէկդիէն վերցնէինք, պիտի մնայինք քար! չրջան մեր նախնիքներու վիճակին մէջ։

Ուրեմն արդուզարդը քղ քանքարութեան ազդակ մրն է։ Այսպէս ուրեմն կր տեսնենք թէ կնկան հրապարակ իջնելը կրնայ քաղաքակրթութեան մեծ զարկ մը տալ իր նորութիւններով և ոչ թէ դառնալ քրիզի պատճառ մը, արտագրութեան չաւելուժով։

Իրդ դարու կինը զարգացած մարդուն չափ, տրամաբանելու կարողութեան հասած, այսօր կը պահանջէ իր իրաւունքը։

Անշուշտ ոա արական սեռին գործին չի պիտի գայ, բայց չէ՞ որ պահանջքը սարուկինն է։ սարուկին կինոյ ինքզինքը պաշտպանել, իր մարդկային յատկութիւններուն տիրանալ և դարձի «մարդկային տզրուկներ» դառնալէ։

Այսօր Եւրոպայի չատ մը երկիրներուն մէջ կազմուած են ֆէմինիսական միութիւններ։ Դեռ քանի մը չաբաթ առաջ իրագի մէջ տեղի ունեցաւ ֆէմինիսական հաժաժողով մը ուր հաւաքուած էին Լիբանանի, Սիրիոյ, Եդիպտոսի և Իրաքի բոլոր ներկայացուցիչները։

Եգիպտոսի մէջ կան 2—3 կազմակերպուած միութիւններ որոնք կանոնաւորաբար կր կրճեն իրենց անդամները զանազան զաստխոութիւններով և ցոյց կաւան իգական սեռին իրաւունքի սահմանները և դերերը։

Ֆէմինիզմը անխուսափելի է։

(4) (Վերջ) Մ. ՕՀԻՆԵԱՆ

Լոյս Ձօրևի յայտարարութիւնը

ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՄԸ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆՔ

Լոյս Ձօրճ հեռաձայել յայտարարութիւնները ըրած է Նիւ Ցորքիի,—

Վերջին սարիներու ընթացքին, միշտ այն ապատութիւնը կրեցի թէ մենք գործ ունինք ո՛չ թէ բնականոն պարբերական անատ. ատգնապի մը հետ, այլ հիմնական փոխոխութեան մը, որ առաջ եկած է հոկայական, լայն ու խոր համեմատութիւններով։ Այս փոխոխութեան դէմ պայքարելու համար Թափուած բոլոր ջանքերը զուր անցան։ Փորձուած դարմանները ո՛չ միայն ապարդիւն անցան, այլ և ծիծաղելիօրէն անազդեցիկ, չքսելու համար պարզապէս վնասակար։

Իմ կարծիքով, միայն երկու հոգի կան որոնք հասկցած են թէ ի՞նչ կ'սանգին կր դառնայ աչխարհի մէջ։— Մէկը Մուսոլինին է, միւսը Սթալինը։ Դժբախտաբար, ՚երկուքն ալ անբաւական միջոցներ ունին մինչդեռ այն երկիրները որոնք իրապէս կրնան հակակչռել աչխարհը և ունին անհրաժեչտ միջոցները, իրրեւ վարիչ ունին մարդիկ որոնք չեն հասկնար խնդիրը և ընդունակ չեն վերաչինելու։

Ինձի կր հարցնէք թէ կը հաւատամ նոր պատերազմի մը ծագելուն։ Ո՛չ. Բայց ես չեի հաւատար նաեւ 1914ի Յուլիսին, երբ ամեն ատեն աւելի ինչ կր հաւատային եւրոպական մեծ պատերազմի մը։

Գալով Ասիական Տնտես. հաւաժողովին, Մեծն Բրիտանիան չէ՞ որ սատանձնէ անոր ղեկավարութիւնը եթէ ազատ բլլար։ Իրրեւ աչխարհի առաջին չուկան, մենք կրնայինք այդ համաժողովին մէջ մեր ուզած կարգադրութիւնները ընդունել տալ ճօնքենճանքրմանի և մաքսային սակերու մասին։ Բայց մեր կառավարութիւնը, պարզապէս ընդհ. սակաքոյժ մը ընդունելով, երկրին ներքին սահմանի զօրաւոր չահեր, որոնք անկարելի կը դարձնեն ինչզգալին ազէ բանակցութիւն։

Ցետոյ, ուրիշ չղթայ մը աւելցուց, Գաղթականութիւններու (Տօմինիօն) հետ սատրագրելով համաձայնութիւն մը, որ 5 տարի մեզի կ'սրգիլէ, առանց իրենց հաւանութեան համաձայնութիւններ կնքել ուրիշ երկիրներու հետ։ Այսինքն Տնտես. առաջիկայ խորհրդաժողովին մէջ Տը Վալերա և կանաի կրնան արգիլել մեզի նպաստաւոր համաձայնագիր մը սատրագրելէ։

Բայց և այնպէս, նոյնիսկ հիմա, մեր երկիրը կը մնայ Աչխարհի ամենէն մեծ գնորդը։

Միայն ատոր համար անհրաժեչտ է որ խորհակէ իր կապանքները։

Ջեյ կարծեր որ ներկայ կառավարութիւնը կարենայ ձեռք առնել իրմէ սպասուած յանդուգն միջոցները։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՍ. ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԻ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

Պ.Տալատիէ կը վարախմբէ ընկերվարականները

Փարիզ, 1 Փետր.— Խորհրդարանի ներքանքներուն մէջ կը կարծուի թէ՝ պ. Տալատիէ, Նախարարական յայտարարութեամբ իր չուրջ պիտի վերախմբէ ընկերվ րականները. բուն դժուարութիւնները պիտի ոկսին պիւտճէի վիճաբանութեամբ: Պ. Տալատիէ ժամոյ ներկայացուցիչներուն յայտարարեց թէ՝ երբ կրնայ սպասել կառավարութենէն ուժգին գործունէութիւն և վճռական միջոցներ:

Պիւտճէի նոր ծրագիրը

Փարիզ, 1 Փետր.— Պ. Պոնէ և Լամուրէօն կը յայտարարեն թէ ոչ մէկ զեկոյց պիտի ընեն ժամոյ, քանի դեռ իրենց ծրագիրները չեն ներկայացուցած խորհրդարանական յանձնախումբերու: Նախարարական խորհուրդը վաղը առաւօտեան յետաձգուած է: Դահլիճի յիշեալ նիստի միջոցին, Նախարարական յայտարարութեան ընդգիրը պիտի պատրաստուի և վերջնականապէս պիտի փակուի ուրբաթ օր ժամը 10ի նիստին:

Նոր դահլիճը երկու խորհրդարաններու առջև պիտի ներկայանայ ուրբաթ օրը ժամը 15ին:

պ. Պօնկուրի յայտարարութիւնները

Փարիզ, 1 Փետր.— Պ. Փօլ Պոնքուր, ժամոյ ներկայացուցիչներուն ըրած յայտարարութեանց միջոցին բաւ թէ ոչ միայն կը պահէ Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը, այլ նաև երկու ժամիկ աշխատակիցները՝ պ.պ. Ֆրօթ և Ֆօթ կը մնան Նախարարական վարչութեան գլուխը: Պ. Տալատիէ ևս կը չորսունակէ իր (պ. Պոնքուրի) դահլիճի քաղաքականութիւնը:

Գալով արտաքին խնդիրներու, պ. Պոնքուր յայտարարեց. «Տաւանաբար Ազգերու Խորհրդաժողովի ընդհ. Ցանձնախումբի առջեւ պ. Մասիկլի վազը օկսի ֆրանս. յատկագծի վիճաբանութեան: Իմ միջամտութիւնս պիտի կրնայ օգտակար բլլալ, երբ միւս երկիրներու ներկայացուցիչները ներկայացնեն իրենց դիտողութիւնները: Այդ պատճառաւ կը կ'արծեմ թէ յառաջիկայ ե. րեքշաբթի օր ճրնեւ մեկնիմ:

Հիթլէր իշխանութեան գլուխ

Պերլին, 1 Փետր.— Բայխսթակի լուծման հրամանագիրը հրատարակուեցաւ այս երեկոյ, ժամը 21 ու կէսին, նոր ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան մարտ 5ին: Գերման անթել հեռածայնական ցանցը, ժամը 22ին պիտի տարածէ լուծման պատճառներն ու նպատակը բացատրող Հիթլէրի բանախօսութիւնը:

Բայխսթակի լուծումը տրամաբանականօրէն ծնունդ կ'առնէ Հիթլէր—Ֆօն—Բաբէն—Հիւկենպէրկ դահլիճի կազմութեամբ: Կը կարծուի թէ մարտի նոր ընդհ. ընտրութիւնները բացարձակ մեծամասնութիւն մը պիտի տան աջակողմեան միացեալ կուսակցութեանց:

Եթէ, հակառակ իր հաւատքին, բացարձակ մեծամասնութիւն չստանայ կառավարութիւնը, խորհրդարանական ըէժիմի սնանկութիւնը պիտի յայտարարէ ան:

Ներկայիս կառավարութիւնը, խնամքով, կը կեդրոնացնէ փրօփականտի բոլոր միջոցները: Այսպէս նշանաւոր խառնակիչ կէօպէլծ Անթել հեռածայնի քոմիսէր նշանակուեցաւ:

Ամբողջ Գերմանիոյ մէջ տեղի ունեցող արիւնալի դէպքերը կը բացատրեն Հիթլէրի իշխանութեան գլուխ անցնելով ստեղծուած գրգռայուզումը: Այսօր եւս արիւնը հոսեցաւ Համպուրկի, Լիւպէքի եւ Ֆօրցհայմի մէջ:

Հիթլէրի ճառը

Պերլին, 1 Փետր.— Այսօր ժամը 2ին, Հիթլէր առաջին անգամ ըլլալով պաշտօնականօրէն խօսեցաւ գերման ժողովուրդին: Իր ճառը անթել հեռածայնով տարածուեցաւ ամբողջ Գերմանիոյ եւ Ամերիկայի մէջ:

Ան բացատրեց իր ազգայնական կառավարութեան ծրագիրը որ կը կայանայ՝ 14 տարուան ընթացքին Մարքսիզմի կատարած աւերները 4 տարիէն դարմանելու մէջ: Իր փրիկրամի 3 գլխաւոր կէտերն են: 1. քրիստոնէական եւ ընտանեկան գաղափարներու հիմանց վրայ վերահաստատել մտաւորական եւ քաղաքական միութիւնը: 2. 4ական տարուայ երկու մեծ յատակագիծներով տնտեսականօրէն վերակազմել Գերմանիան: 3. Պաշտպանել Գերմանիոյ կենսական արտաքին շահերը, եւ խաղաղութեան ոգիով դարձեալ ձեռք ձգել աղատութիւնն ու հաւասարութիւնը: Կառավարութիւնը, նկատելով Ռայխսթակի անկարողութիւնը, ուղղակի գերման ժողովուրդին կոչ կ'ընէ:

Հիթլէր սա խօսքերով վերջացուց իր ճառը. «Գերման ժողովուրդ մեզի չորս տարի պայմանաժամ տուր, եւ յետոյ պիտի դատես մեզ»:

Ռումէն դահլիճի դիրքը

Պուքրէշ, 1 Փետր.— Փոխարկում մը մէջ վայրի կառավարութիւնը այսօր ներկայացաւ խորհրդարանին: Ներկանութեան անօրէնը ոչ—ըստ արտակարգութեան պատճառաւ, կառավարութեան եւ թագաւորի միջեւ գոյութիւն ունեցաւ անհամաձայնութեան հետեւանքով ընդդիմադարներու կողմէ ան. միջապէս օկսող յարձակողականը մեծ դժուարութեանց առջեւ կը դնէ նոր դահլիճը:

Չին—Ճափոնական վէճը

Ժընեւ, 31 Ցնվ.— 19երու խմբագրական կոմիտէն, Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին ներկայացուցիչը տեզեկագրին 3 առաջին գլուխները այսօր դարձեալ կարդաց: Ճափոնական չրջանակները խիստ վերապահ են՝ Ճափոնի կառավարութեան ապագայ ընթացքին վրայ:

Ժընեւ, 1 Փետր.— Հակառակ այսօր գումարած երկար մէկ նիստին, 19ներու կոմիտէն ցարդ վերջնականապէս չի խմբագրեց խորհրդաժողովի յատուկ տեզեկագրի առաջին մասը:

անգլեպարսիկ անհամաձայնութիւնը

Ժընեւ, 31 Ցնվ.— Անգլեպարսիկ վէճի կարգադրութեան համար, Ազգ. Դաշնակցութեան տեզեկաբեր պ. Պէնէսի հովանաւորութեամբ պարսիկ եւ անգլիացի ներկայացուցիչներու միջև տեզի ունեցող բանակցութիւնները յաջողանուերու մէջ կը շարունակուին: Կը կարծուի թէ երկու կողմերու միջև համաձայնութիւն մը պիտի կրնայ իրականացուիլ:

Օդանաւային մահացու դէպք մը

Պէռն.— Տալեսի մօտ պատահած օդանաւային հետաքրքրական արկածի մը յուզը կ'սատնանք: Հարիւրապետ Մէկէր 2850 մէթր բարձր լեռ մը կ'ուզէր անցնիլ, ցայրի մը զարնուեցաւ և անմիջապէս օդաձգործեց իր անկարգելը. Գերմանիոյ իշնելուն, հսկայ ձիւնակոյտ մը ծածկեց դժբաղդ սաւառնորդին մարմինը, որ անկենդան վիճակի մէջ դուրս հանուեցաւ յետոյ:

Չինացի աշխարհաշրջիկ մը

Հռոմ.— Միլանօյէն կը տեղեկացնեն թէ՝ հոն հասած է կաթոլիկ երիտասարդ չինացի մը, զոր իտալական թերթերը «Մարքօ Փօլօ» կ'անուանեն: Այս երիտասարդը, իսկական անունով Փոդէֆ Վայ, 1931ի Ցունուարին ճամբայ ելած է Փէքինէն եւ օրական 30 քիլօմէթր ճամբայ մը յեռիոտն կարելով, Չինաստանի, Սիբիրի, Պիրմանիոյ, Հնդկաստանի, Պրսկաստանի, Փոքր Ասիոյ եւ Պալքանեան վրայով հասած է Իտալիա:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԿԱՄՍԵԱՅ ԵՐԱԽԱՅԻ ՄԸ

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄԸ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Քանի մը օր առաջ Տիկ. Ջարուհի Սալիպեան, լոգնալու համար իր երկու փոքրիկներուն հետ, Հալէպի Ձիճեյեան բակը գտնուող «Պարհամ» բազնիքը կ'երթայ:

Բազնիքի մէջ, կարճ ժամանակի մը համար, իր 40 օրուայ երախան կը յանձնէ աւելի մեծի հսկողութեան: Այն պահուն, անծանօթ կին մը, մօտենալով մեծին, կը պատուիրէ երթալ մայրիկին լուր տալ թէ Էմմանուէլ կուլայ եւ զինք կուզէ...:

Երբ մայր ու որդի կը վերադառնան, երախան հետզհետէ արդէն: Իրա րանցումէ կ'սկսի եւ իզուր կը խուզարկուի բազնիքի բոլոր անկիւնները:

Խելակորոյս մայրը ոստիկանատուն կը դիմէ: Քանի մը ժամ յետոյ ոստիկաններ կը ձերբակալեն Սիրանուշ անունով մէկը, որ ոչինչ չի խոստովանիր:

Լուրը կը տարածուի ամբողջ Հալէպի մէջ:

Պապ էլ Ֆարաճի Ֆրանսական Հիւանդանոցի Տնօրէնը կը տեղեկացնէ ոստիկանատան թէ՝ այդ հաստատութեան մէջ խնամուող երկու կիներ կասկածելի կը թուին իրեն եւ ծակոբեան բնաճիր ներկայիս պզտիկ մը ունի, բան մը որ չունէր ներանգնոց ընդունելութեան: Քննութիւններ կատարելէ յետոյ, կը հաստատուի թէ՝ փոխրիկը էմմանուէլն է: Արդարեւ Աւվինա եւ Ժօրժ Ծակոբեան կը խոստովանին թէ՝ 40 Ֆրանճ խոստացած ինն կնոջ մը որպէսզի երախայ մը բերէ իրենց, ծնողաց հաւանութեամբ:

Արդէն Սիրանուշ տեսնելով որոշապէս ճանչցան երախան բերող կինը բլլալը: Սիրանուշ բանտարկուեցաւ:

Քննութեանց արդիւնքը յայտնի:

ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱԼԱՏԷՆ ՆԵՐՍ

Պ. Էմիլ Թիանի ճախագահութեամբ, Վերաքննիչ Դատարանը կ'զբաղուէր Րիւօթի պէյի եւ Օմար Պէյհումի միջեւ գոյութիւն ունեցող 5—6 միլիոնոց վիճելի «չեյնկ» գումարի մը հարցով:

Առջի օր ընդհանուր գատախազը պիտի տար իր եզրակացութիւնները, ճախագահ Թիանի տեղ ճախագահ Այնրեա Թապէք ներկայանալով, մեծ զարմանք պատճառեց բոլորին:

Միջոյ երեք օր տարուընակ խնդիրը վիճաբանութեան առարկայ եղած էր ճախագահ Թիանի ներկայութեամբ, արդ ճախագահ Թապէք իր սովորական պարարիւնով, կը հրաւիրէր փաստաբանները՝ վերսկսիլ իրենց պատճառաբանութեանց:

Աւելցնենք հոս թէ՝ Րիւօթի պէյ՝ Աճէլ եւ Սօլիճի կեսարացի է. այս պարագան Րիւօթի պէյի փաստաբան Էմիլ Լահուտի հաճոյ չի պատճառեր:

Պ. Լահուտ կը պահանջէ որ իր պատճառկից ընկերը պ. Ֆերրաճ եւս պէտ է ներկայ բլլայ՝ իր թեզը ներկայացնելու համար:

Նիստը յետաձգուեցաւ 24 ժամուան համար:

ԲԱԺԱԿ ՄԸ ԹԷՑ

Ըստ սովորականին այս կիրակի եւս, «Ժողովրդային Ձայն» մէջ տեղի պիտի ունենայ «Բաժակ մը թէյ»ի հաւաքոյթը գեղարուեստական ճոխ բաժինով:

ՍՕԼՀ - ԹԱՊԷԹԻ ՎՃԻՌԸ

Ջորեքշաբթի օր վերաքննիչ դատարանը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ:

Վերաքննիչ դատարանը պիտի արձակէր իր վճիռը:

Ամենայն անկողմնակալութեամբ ճախագահ Ֆուատ պէյ Ամուն, ընդհանուր լուրեանց մէջ կարդաց վճիռը:

Պ. Ժօրժ Թապէք դատապարտուեցաւ դատապարտուեցաւ օրաբաք մը բանտարկութեան եւ 100 ոսկիական ոսկի տուգանքի, ի նպաստ Ինաս Սօլհի զոհ ճախատած էր:

Այժմ փախուստի մէջ եղող Սպահի Բահիմ Մազլում, ամբաստանուած՝ ճախագահ Թապէքը ծեծած եւ վիրաւորած բլլալու յանցանքով, երեք ամիս բանտարկութեան:

Իմաս էլ Սօլհ երեք օրաբաք բանտարկութեան, ճախագահ Թապէքի անձին վրայ բռնութիւն գործած բլլալուն: Սաստիկ ծին Ղանտուր, նոյն ամբաստանութեամբ, երկու օրաբաք բանտարկութեան:

Հապիպ Սօլհ եւ «Էլ Նիհատ»ի պատասխանատու Տնօրէնը, անպարտ հռչակուեցան:

ԱՂԵՐՍԱԳԻՐ ՄԸ

Սօլհ — Թապէք խնդրոյն մէջ, Սօլհեր պատապարող 100ի չափ փաստաբաններ ադերսագիր մը կ'ստորագրեն, խնդրելու համար որ, ամեն անգամ երբ իրենէ ոեւէ դատ պիտի պատապանեն, ճախագահ Թապէքի տեղ ուրիշ մէկը ճանկակուի:

Չենք գիտեր թէ՝ ինչ հպատ այս խնդրագրին բաղդը:

ՈՁՐԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱԱԶԵԻ

Ոճրագործ Աստանի հսկայ սրահին մէջ հոծ բազմութիւն մը կար հիւգօթաբի առաւօտ:

Արդարեւ, կարեւոր գումարի մը գեղծումի վիճաբանութեան ներկայ կը գտնուէին:

Նամաբալեան Րիզա, Քէսարուանի գանձապահը՝ 6000 ոսկիի գումար մը իւրացուցած էր:

Ժորժ Քազան նոյն «զազա»ի հարկահաւաքը ստացած էր 150 ոսկի:

Սակայն պէյ Սօլհ կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը ճախագահէր դատավարութեանց:

Վիճաբանութիւնները պիտի տարուճակուին:

ՇԷՅԽ ԲԱՃԷՏՏԻՆ ՊԷՏՐՈՒՔԻ ՄԷՋ

Շէյխ Բահեթտին, կը գրէ «Լա Սբիթ» Պէյրութ եկած է պայրամի տօներ անցրեելու... եւ, միանգամայն, հին մրցակցութիւնը մօտէն տեսնելու համար:

Ուրուհետեւ Շէյխ Բաճ յոյս կորսնցուցած բլլալ չի թուիր: Ըստ իրեն, մեծ բնդհարում մը պատահելու է եւ պիտի պատահի:

Ֆրանսա եւ Ազգայնականները գրժտուելու են եւ իմ պէտ է մէջը բլլայ: Պէտ է երկիրը ազատել, այնպես չէ՞:

Բարեբաղդաբար Սիւրիա կրնայ իմն իր վրայ վստահիլ:

Միեւ այս միեւ այն, Շէյխ բազմապիւ այցելութիւններ կուտայ Ֆրանսացի անձնաւորութեանց եւ իր բոլոր Պէյրութի քարեկամներուն:

Սակայն երբ որ հարցում ուզուի իրեն, համեստ ձով մը կ'առնէ որ բսել կուզէ «կ'սպասեմ»:

ԵՂԲԱՅՐԱԿԱՆ

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԽԻՍՏ ԳՈՎԵԼԻ ԺԵՍՏ ՄԸ

Parc Telegraphiqueի պատսպեհանեցիները Պ. Արթիւր Սիմոնեան օրինակելի գաղափար յղացած է վտանգաւորութեան ենթարկուող ադեռահասներուն համար հանգստեան մը ձեռնարկելու, որուն սիրայօժար մասնակցած են մօտ 40 Ֆրանսացի գիմուորներ, գոյացնելով 2015 սկսեալ դահեկան: Այս գումարեն միայն 500 ս. դ. Պ. Արթիւր նուիրաբերած է մնացեալը նուիրած են Ֆրանսացի գիմուորներ եւ պատսպեհաներ

Պ. Սիմոնեանի այս ժեսթ խիստ գովելի է եւ օրինակելի: Ուրախ ըլլանք որ ունենայինք այդ ոգին:

Դուժարը 2015 սիւր. դահեկան յանձնուած է խմբագրութեան:

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Բողոքելու եաւար խառն դատարանեցիներու հաստատութենէ դէմ, Դատախոսի փաստաբանները, այդ քուակաճի տարեկարծին, ամեն տարի 15 օր գործադուլ կ'յրնեն:

Այս տարի մրայն երեք օր պիտի տեւէ այս գործադուլը:

Չենք գիտեր որ, կը գրէ «Լէ Ջէօր», սկզբունքով երկու օրաբաք եղող գործադուլը ի՞նչպիսի լուրջ հանգամանք կրնայ ունենալ երեք օրուան վերածուելով:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Իր վերջին նիստին մէջ, Քաղաքապետութիւնը որոշեց նուիրել.

ա.) 300 Սիւրիական ոսկի՝ Մահմետական Որբանոցին:

բ.) 150 Սիւրիական ոսկի՝ Բաս Գեղրութի ժարգական էլիպին, կառուցելու համար խցիկ մը որպէսզի...ժարգաահրներ չի մերկանան բացօդեայ տեղ:

Սակայն Խորհուրդը մերժեց «Նահիր Կօմիթէ»ի խնդրած գումարը որ գաղճապահութեամբ պիտի բաժնուէր ամօթխած ադքսեներու:

ԱՇՈՒԵԼԻ ՈՁԻՐ ՄԸ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Հայկական կը տեղեկացնեն մեզի թէ՝ ոճրագործներ, գիտեցանց կը մնեն Պապ էլ Նաար բնակող հայ մեխճագործի մը տունը եւ զայն ծեծելէ ու կապելէ յետոյ անգգոյհն կը խողխողեն ու կը փախցնեն 500 Օսմ. ճնչուն ոսկի պարունակող արկղիկ մը:

ՆՈՒԱԶՈՒՐԴԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Երկուշաբթի, 24 Ապրիլ 1933, առաւօտեան ժամը 10ին, Լիբանանի Ոսթիկան — Զօրաց Հրամանատարութեան Դրասենեակին մէջ տեղի պիտի ունենայ հանրային նուազուդար, հայթայթելու համար 900 ձեռք համազգեստ (ճաճէթ եւ տափտ) 600 մէթր կերպաս, 250 մէթր վերարկուի համի հաստ կերպաս (գաբօթ) եւ 200 ձմեռնային համազգեստներու պատրաստութեան վերաբերեալ պիտոյներ համաձայն պայմանագրութեանց տեսակի տրամադրութեանց, որ կը գտնուի, Պէյրութ Նազրնի թաղ, Լիբանանի Ոսթիկան Զօրաց Հրամանատարութեան գրասենեակը եւ Լիբանանի Հանրապետութեան պիտոյից սպասարկութեան պետին մօտ.

Հրամանատար Վարիչ
Լիբանանի Ժանտարմերիի
Զօրագունդի

Պէյրութ 1 Փետր. 1933

ԽՈՒԼԻԼ ՊԷՏԷՎԻԻ ՄԱՀԸ

Նբէս, կէս օրին պետանան Նի ա. դ Նոյին մէջ ի ... «Է. Ա» թերթի հիմն դիր գ. խ ւի Պէտէվի:

Պէյրութի մէջ հա ... ին դա նամաթ մը չէ պ. Պէտէվի: Բրմէլ Թաղի մէջ իր ունեցած բնդարձակ հոգ. որ այժմ վերածած են հանկալան թաղրան:

ՍԻՒՐԻԱՑԻՆ, ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆՑԻՆԵՐՈՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐԸ ԹԻՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

11 Ցունվար 1933ի ... ածքներ ունեցող Սուրիացիներուն եւ Լիբանանցիներուն կ'ազդարարուի թէ՝ յիշեալ հաստատութենէն օգտուելու համար, անոր գլխաւոր գիծերը եւ կատարելիք ան րաժեա ձեւերը մօտ ատենէն պիտի հրատարակուին մամլոյ մէջ:

ԵՂԲԱՅՐԱԿԱՆ

ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ԱՂԼԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Գր. Թօրոս Գաճէրեան 150 սիւր. դահեկան կը նուիրէ վրացահադաի ադեհասկներուն, պ. Կիրակոս Գաճէրեանի ամուսնութեան առթիւ:

Սատնալ խմբագրութենէս:

***

Գր. Թագէ Գասապալեան վրացահադաի ադեհասկներուն կը նուիրէ 500 ս. դահեկան:

Փոխան բնկալագրի սատնալ Տէր. Բ. Գոյլագեանէ

ՅՈՒԶԻՉ ԵՒ ՀՐԻՆԱԿԵԼԻ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

Ազգուած վրացահադաի վերջին ադեհեն Ս. Նշան Ազգ. Երկսեռ վարժարանի ատակերտութիւնը՝ մանկապարհզի եւ նախակրթարանի բաժիններով – հանգանակած է 2100 սիւր. դահեկան իբր կարգին իրենց դժբաղդ փոխրիկ հղբայրներուն համար: Կը խնդրուի պատկան մարմնեն փոխան բնկալագրի սատնալ սոյն գումարը վարժարանի Տնօրէնութենէն:

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԷՆ ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Պ. Պ. Առաքել Ցաուրիւնեան եւ Կարապետ Թօմայեան, հրկիզեալ վրացահադաի բնակչներեն, դող հանին Առաջնորդարան ներկայանալ:

ԱԱԿԱՒԱՆ ՊԷՏՐՈՒԹԻ

3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1933

		Ս. Դ
Օգիպտկ.	բլբաւրէ	445
Անգլիկ.	»	434
Ֆօլար	»	127.50
Թրմական	»	59.50
Պաճէ Օթթօման		140
Իտալական Լիր 100		650
Ցուճական Ֆրանկի 100		75
Անգլ. ոսկի		012
Ֆրանս.	»	489
Օսման.	»	550
Ադրաթ մէճիտ		21
Գրեթի Ֆօնս.	Ա. Եր.	568
» »	Բ. »	335
» »	Գ. »	326

Ուէֆերհան ոգբար [illegible]
Թէլէֆո[illegible]

ասիկա:

— Բաւական ժամանակ առաջ պատիւը ունեցած էի ձեզի ըսելու՝ որ օրիորդ Ֆլավի դեռ նոր սկսած փամփուշտ մը ունի, դուք ևս հրամայեցիք որ բժիշկը բերենք. ինչպէս որ եկաւ և պարոն մարքիզին հետ խօսեցաւ, և պատուէրներ տուաւ, որուն կը հետևինք: Այս ամէն բաները ժամանակին իմացուցած եմ ձեզ, տիկին:

— Ի՞նչ իմացուցած էք, օրիորդ, յարեց Գէաթրիս խստութեամբ, իսկապէս կ'երազէք: Անշուշտ պարոնին իմացուցած պիտի ըլլաք, որովհետև ժամանակ մը ի վեր՝ անոր ամէն բան իմացընելու մասին վերջին ծայր ուշադիր էք: Եւ սակայն կը կարծեմ թէ ասիկա աւելի ինձ կը վերաբերի:

— Այս մասին մեր խօսակցութիւնը մոռցած պիտի ըլլաք, տիկին:

— Բան մը մոռցած չեմ, օրիորդ: Ջաւակիս առողջութիւնը թանկագին է ինձ համար և ամէն բանէ առաջ այդ կը մտածեմ: Ֆլավի, ի՞նչ կ'զգաս, սիրելի որդեակ, այդ փամփուշտը ցաւ ունի՞:

— Շատ անգամ գիչերները այն կողմը պաակած ժամանակս քունս կարգիլէ:

— Կը տեսնէ՞ք, աղջիկս գիչերները ցաւերով կ'անցընէ, և ես չէի գիտեր որ իր քով կը գանուիմ:

— Տիկին, օրիորդ Ֆլավին գիչերները ցաւերով չանցընէր, հանգի՛ստ եղէք, երբեմն կ'արթննայ, սակայն քովը կը վազեմ, և պէտք եղած խնամքը տանիմ:

— Ճի՞շդ է ըսածը: Ֆլավի:

Հրիատին սէդ չարժումով մը կանգնեցաւ, և դեռահ աղջիկը վկայ բռնելու համար ձեռքը անոր գլխուն վրայ տարածելով՝

— Գարոն... ի՞նչ ընելու եկար հոս...: Այդ յանդգնութիւնդ...: Դո՛ւրս ելիր, յարեց ան սէգ չարժումով մը դուռը ցուցընելով անոր:

— Հիմայ անմիջապէս, իմ դիտաւորութիւնս ալ այդ է որ քանի մը խօսք փոխանակելէ վերջ դուրս ելնեմ: Դուն չուզեցիր ինձ գալու, ահա ես քեզի եկայ և պէտք է որ գործը լմնցընենք: Կատարեալ կերպով որոշեցի որ դուն իմ ըլլաս: Միւս օրուան քու փառաւոր յանդիմանութիւնդ ինձ աւելի գրգիռ տուաւ, այնքան գեղեցիկ էիր՝ որ ճշմարիտ վկայ միտքս փոխեցի: Ալ ասկէ վերջ չեմ ուզեր որ ինձ նամակ գրեր, ալ չեմ ուզեր ոչ՝ էպէբտէնպուրկի, ոչ աւերակներուն մէջ և ոչ ալ որ և իցէ վիպական տեղ մը տեսութիւններ ընենք, որոնք կ'ընդմիջուին, որոնք հսկողութեան տակ կ'իյնան: Ասկէ շատ աւելին կ'ուզեմ, այս տանը ներքին կողմը՝ մէջը բնականի պէս աղէկ կը ճանչնամ հիմա, դաշտին վրայ նայող կողմէն պարտէզը մտնելը դիւրին է, գաղտնի սանդուխ մը կայ՝ որուն բանալին քովդ կը գտնուի, այդ գաղտնի սանդուխը քու սենեակիդ մօտը եղող ջերմանոց մը կը հանէ: Պէտք է ուրեմն որ այդ դուռը բանաս, պէտք է որպիս ընդունիս, որպէս զի կարենամ քեզ տեսնել, խօսիլ առանց նեղուելու. պէտք է այս, կը հասկնա՞ս: Ահա ուր հասցուց զիս քու ընդդիմութիւնդ, դիւրինը մերժեցիր ինձ, և ես հիմա աւելին կուզեմ ստանալ: Բոլոր այս իրիկունը և վաղուան օրը կը թողում որ որոշումդ ընես: Եթէ վաղը իրիկուն հաւանութիւնդ չստանամ՝ միւս օրը Հէյտէլպէրկ պիտի մեկնիմ, և ազնուականի խօսքս վրայ՝ քեզ ասկից խայտառակութեամբ վոնտել պիտի տամ, գիտես որ ազատորդիի երդումս ինձ համար նուի-

ԸՆԹԱՑՔ

Ա.

Խոպանը իջեցիսկ մարգերուն ու ցեղերը ցրուեցին ծիլերը դալարի մէջ։ Ամէն տարի այդ օրերուն կ՚ելլէին ու կ՚երթային։ Ամէն տարի։ Ամէն տարի։ Ամէն տարի։

Ամէն տարի ալ ես կը մնայի տունը։ Ամէն տարի ալ ես կը մնայի տունը։ Ամէն տարի ալ ես կը մնայի տունը